

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob

Licejska knjižnica

Nredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D,
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. —

a 90 D, za četrt leta
— in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 28. julija 1923.

ŠTEV. 87.

Mrtev kapital.

Pred tednom se je vršila v Beogradu v ministrstvu saobračaja konferenca glede dispozicij za jesenski sezonski promet. Že lansko leto je sam pomočnik ministra saobračaja konstatiral, da smo bili v preteklih letih v stanju komaj eno petino naše poljedelske žetve spravili na trg in vnovčiti. Za to se samo-umevno letos od vseh strani pritiska na ministrstvo saobračaja, da stori pravočasno vse priprave, da bi se razpoložljiva prevozna sredstva bolje izkoristila kot v preteklih letih, da bi bili vsaj letos v stanju vnovčiti večji odstotek poljskih pridelkov, ker je od tega odvisna naša celokupna gospodarska situacija.

Ministrstvo je na to konferenco pozvalo samo trgovsko zbornico v Beogradu, kakor da bi edino ona imela interes na ureditvi tega vprašanja. Proti takemu zapostavljanju gospodarskih korporacij vseh ostalih pokrajin moramo najodločneje protestirati, kakor tudi proti praksi ministrstva saobračaja, ki vidi pred seboj edino le interese beograjskih izvoznikov in na vse mogoče načine tarifno in prometno favorizira srbijanske eksportne čespele, na prometne interese ostalih pokrajin pa ne jemlje potrebnega ozira.

Ministrstvo saobračaja je že sredi maja izdalo kunšno tarifno naredbo, da se morajo interesenti v dobi takozvane mrtve sezone, to je v pomladanskih in poletnih mesecih, od 1. aprila do 1. septembra preskrbeti in prevoziti vsa drva za kurjavo, premog, koks, opeka, lomljeno kamenje, stekleni kršec, navadna prst, pesek ter gnojila. Ako se bo te predmete prevažalo v izvozni sezoni od 1. septembra do 1. aprila, je ministrstvo odredilo, da se mora zanje računati tarifa po bližnjem višjem tarifnem razredu. To naredbo je izdalo ministrstvo brez zaslišanja tarifnega odbora in z navidno motivacijo, da naj bi se s tem prohibitivnim postopanjem doseglo, da bi imela naša trgovina v dobi jesenske izvozne sezone čim večje število vagonov na razpolago, da bi mogla poljske pridelke, ki se prevažajo v velikih množinah in ki se zelo lahko in radi kvarijo, pravočasno vnovčiti.

S to naredbo je ministrstvo zadalo naši industriji težak udarec in jo je za zimsko sezono direktno ogrozilo v že itak težavni konkurenčni borbi s tem, da ji bo premog in druge surovine v zimski dobi računalo po višjem tarifnem razredu. Ministrstvo ni niti malo pomislilo, kakšne dalekosežne posledice ima ta naredba in kako nesmiselno je zahtevati, da naj si industrijska podjetja že v poletnih mesecih preskrbijo ves kurilni material, ki ga rabijo tekom cele zime. Hoteli bi res vedeti, kako se ženjalni naredbodajalci prometnega ministrstva to stvar predstavljajo. Vsakemu lajku je znano, da naši premogovniki niso niti tehnično v stanju producirati toliko, da bi se industrijska podjetja mogla oskrbeti za zimsko sezono do 1. septembra in znano je tudi, da se naš rujav premog sploh ne da brez škode tako dolgo deponirati, ne glede na to, da večina podjetij v to svrhu nima primernih skladišč. Poleg tega pa je tudi financiranje takega nakupa za pol leta naprej pri sedanjem denarnotržnem položaju neizvedljivo. Toda kljub temu vsrta ministrstvo trdoglavo na svoji prvotni naredbi in ni

dostopno niti za najbolj utemeljene razloge, da je treba to splošno naredbo vsaj glede industrije modificirati.

Doseči se namerava s tem, da bi dobila naša izvozna trgovina v jeseni večje število vagonov za prevoz pridelkov na razpolago. Pri tem se pa popolnoma pozabi na dejstvo, da stoji v Sloveniji okrog 2800 pokvarjenih in za promet nerabnih železniških vagonov in to samo na par sto kilometrov veliki mreži, ki spada pod upravo inšpektorata državnih železnic v Ljubljani. Namesto, da bi se poskrbelo za popravilo tega obsežnega voznega parka, v katerem leži nad 250 milijonov kron investiranega kapitala mrtvega in brez koristi za naše gospodarstvo, pa se šikanira naša podjetja s tem, da se jim povišujejo tarife za prevoz obratnih sredstev v jeseni.

Vsak razsoden človek ve, da se da vagonski mizeriji pri nas odpraviti samo na ta način, da se vendar že enkrat poskrbi za redno popraviljanje vagonov vsaj v oni meri, kakor postajajo defektni. Sedaj pa je dotok nerabnih voz vedno neprimerno večji, kakor pa je število vagonov, ki se jih popravi v naših delavnicah. Sicer se daje popravljati naš vozni park v inozemstvu in umnemu gospodarstvu ministrstva se imamo zahvaliti, da nam pridejo popravila lokomotiv na Češkem in drugod ogromno draga.

Ob priliki emisije 7odstotnega notranjega železniškega posojila, je bil po zaslugi naših poslancev sprejet v program investicijskih del tudi kredit za zgradbo železniških delavnic v Ljubljani, za katere se potegujemo že nad dva desetletja. Pozneje se je ta denar porabil za povečanje kurilnice na državnem kolodvoru, za delavnice pa ni ostalo ničesar in tako moramo gledati sedaj vedno rastoče mase nerabnih vagonov v Dravljah, na Dobravi, v Bohinjski Beli, v Podnartu, Kranju in drugih mnogoštevilnih postajah. Prejeli smo reparacijske vagone in znaten procent teh novih vagonov stoji sedaj že med pokvarjenimi na slepih tirih in čaka najbrž razpada, kot drugi vagoni.

Naše, akoravno majhne pomožne delavnice na državnem kolodvoru bi bile v stanu kljub temu, da je vojaštvo razvleklo največji del materiala bivših vojaških železniških delavnic v Dravljah in da je velik del naprav uničil nesrečni požar leta 1920, popraviti veliko število vagonov, ako bi imele za to primerne materialne kredite na razpolago. Toda v tem oziru se za naše proge nič ne stori in v starem proračunu vidimo, kako neenakomerno se je delilo kredite za nabavo materiala za železniške delavnice po posameznih direkcijah in da je subotička prejela pri manjšem omrežju razmeroma mnogo več kot zagrebška direkcija.

Lansko jesen so morali naši gospodarski krogi uprizoriti velik protestni meeting, da javno ožigosajo škandalozne razmere prometne uprave, toda letos ne opažamo nikakega bistvenega zboljšanja, marveč se nadaljuje ista taktika kot poprej. Grozi nam nevarnost, da bomo v kljub reparacijskim dobavam iz Nemčije glede vagonov kmalu zopet v starem položaju.

Apeliramo na naše narodne poslance, da posvetijo tem vprašanjem

pri razpravah bodočega proračuna posebno pažnjo in da zahtevajo revizijo nevzdržne in za našo industrijo škodne tarifne odredbe glede prevoza obratnih sredstev v zimski dobi po višjih tarifah. Zahtevamo tudi, da se že enkrat izdela program reparature našega voznega parka, ker je po enoglasnem mnenju ce-

lega inozemstva na našem gospodarskem neuspehu največ kriva desorganizacija našega prometa. Ako računamo, da zaslužimo z vagonom, ki je v prometu, samo 100 dinarjev na dan, potem vidimo kako ogromne škode trpimo pri defektnem parku 2800 vagonov. —

Odškodnina in vračanje brzojavnih pristojbin.

Po členu 4. brzojavnega in telefonskega zakona država ne jamči in tudi ne daje nikake odškodnine za škode, ki nastanejo stranki vsled izgube, zakasnitve ali pa popačenja brzojavke. Stranki se kvečjemu vrnejo plačane pristojbine.

Pri reklamacijah, ki se nanašajo na vršitev brzojavne službe, se vrnejo odpošiljatelju brzojavke plačane pristojbine v sledeči izmeri in pod naslednjimi pogoji:

1. Cela brzojavna pristojbina se vrača za brzojavke, ki ne prispejo v naslovni kraj po krivdi brzojavne službe.

2. Cela taksa se vrne, ako odpošiljatelj zahteva, da se brzojav, ki se je vsled prekinjenja linije moral držati, uniči.

3. Cela taksa se vrne odpošiljatelju, ako brzojav po krivdi telegrafične službe prispe v namembni kraj pozneje, kakor pa bi prišel z redno pošto. V ta rok se pa ne računa časa, kadar brzojavne postaje ne obratujejo, ako je to vzrok zakasnitve.

4. Dalje se mora vrniti cela taksa, ako se po krivdi brzojavnih uradov brzojav tako popači, da ne more priti na cilj.

5. Ako se pri ponovitvi brzojavke ugotovi, da prvo besedilo ni isto-večno s pravim besedilom, mora pošta vrniti celo takso, ki jo je zaračunala za službeno plačano nologo, s katero se je zahtevalo ponovitev spačene brzojavke.

6. Postranske brzojavne pristojbine se vrnejo, ki so bile plačane za kako posebno službo, ki jo poštna uprava po lastni krivdi ni izvršila.

7. Celotni znesek v naprej plačane vsote za odgovor se mora vrniti pri

brzojavkah s plačanim odgovorom, ako se brzojavke ne dostavi naslovniku.

8. Vrniti se mora pristojbino za izpuščene besede pri odpravi brzojavke, ako znaša 1 Din ali več.

Za brzojavke, ki so vsled nečitljivo napisanega besedila brzojava popačene, kakor tudi za brzojavke, katere poštna uprava iz interesov javne sigurnosti zadrži, se taksa ne vrača.

Reklamacije za povračilo brzojavnih pristojbin se mora napraviti pred pretekom trimesečnega roka, od dneva, ko je bila brzojavka oddana, ker se drugače izgubi pravico na povračilo. Reklamacijo je treba podati postaji, kjer je bila brzojavka oddana in sicer s sledečimi podatki:

Namembni kraj, ime naslovnika ter podatki o zakasnitvi ali izjavo, da brzojavka ni bila dostavljena ali da je bila popačena. Reklamacije lahko vloži tudi prejemnik v namembni postaji, katere tudi odloči ali reklamacijo reši sama ali pa jo odstopi v rešitev brzojavnemu uradu, kjer je bila brzojavka oddana. Reklamacije so podvržene taksam po pristojbinskem zakonu. Poštna uprava zahteva, ako se v reklamacijskem postopanju ugotovi, da je brzojavka prepozno dospela v odrejeni kraj ali pa da sploh ni dospela, od dotičnega uradnika, ki je to zakrivil, povračilo takse, katero mora pošta vrniti stranki, uradnika pa se še poleg tega kaznuje po uradniškem zakonu zaradi nemarnega opravljanja službe. Pravica dvignena brzojavnih pristojbin traja mesec dni od obvestitve, s katero se stranko obvešča, da se ji priznava vrnitev pristojbin. Taksa za blanket se strankam nikdar ne vrača.

Povišanje taks in pristojbin. (Nadaljevanje.)

Med taksami za poslovanje finančnih oblastev je posebno občutno povišana taksa za preiskavo in obsodbo po davčnih, carinskih, trošarinskih in drugih zakonih, ki uveljavljajo dajatve državi. Taksa, ki se bo plačevala za razsodbo, se ravna po višini odmerjene kazni in znaša pri kazni 3000 Din že 250 Din, za vsakih nadaljnjih 1000 Din kazni pa se poviša za 30 Din. Hkratu je povišana taksa za pritožbe proti takim razsodbam od 10 Din na 50 Din, za pritožbe na upravno sodišče pa na 100 Din. Povišanje omenjenih taks je tem občutnejše, ker se po bivšem avstrijskem pristojbinskem zakonu te takse niso pobirale.

Za podelitev trafike, prodaje cigaretnega papirja, poštini vrednotnic itd. je povišana taksa v Ljubljani in v Mariboru na 200 Din, v drugih mestih na 100 Din, v trgih na 50 Din in v vaseh na 20 Din. Invalidi in njih svoji plačajo eno četrtino te takse.

Za vsako igro kvart ali domin za igranje je določena taksa 50 Din. Izmera kazni za prestopke te takse je znižana od desetkratnega zneska na petkratni znesek prikrajšane takse. Dovoljenja za otvorenje novih tovarn za izdelovanje kvart ali

domin bo izdajal v bodoče edino minister za finance. Za tako odobrenje se bo plačevala taksa 5000 dinarjev.

Z novim zakonom se namerava izdatno povišati tudi konzularne takse, vendar pa vsebuje načrt zakona ugodnost, da jih v bodoče ne bo potreba več plačevati v zlatu, kakor dosedaj, ampak bo njihova poravnava mogoča tudi v papirnatem denarju.

Glede železniških taks vsebuje predlog sledeča povišanja:

Za naknadne dispozicije pošiljateljeve o tem, da se pošiljka vrne na odpremo postajo, da se odpremi na drugo postajo, da se odda drugemu prejemniku itd. je povišana taksa, ki se plačuje poleg takse po železniški tarifi, od 2 Din na 10 Din. Za povzeta po izročitvi, pri izplačilu, od izplačanega zneska se je dosedaj pobirala taksa 20 p za vsakih 100 Din in taksa ni smela biti koli manjša od 20 p. V bodoči znašala taksa 1/2% od izplačanega zneska, ne bo smela biti nižja nego 1 Din. Za plačilo refakcij je določena taksa 5 Din povišana za vsako gram, s ka

železniških postaj vozovi za prevoz potnikov, blaga ali živali, je določena taksa po 5 Din.

Od taks, ki pridejo v poštev pri delniških družbah in industrijskih podjetjih, so povišane sledeče:

Za odobritev izprememb v pravih delniških družbah je povišana dosedanja taksa 50 Din na 100 Din, istočako je povišana taksa za prošnjo, s katero se prosi koncesija za industrijsko podjetje. Za privilegij za industrijsko podjetje je povišana taksa od 500 Din na 2000 Din, za prenos privilegija na 4000 Din in za izpremembo privilegija na 100 Din. Občutno so povišane tudi perijodične takse za žage. Za domačo žago (potočno) — ravno ali krožno — je povišana taksa na 30 Din, za umešne žage (parne), električne turbine je določena letna taksa za poljarmenik na 150 Din in za popoln jarmenik do 50 cm razpešine 300 dinarjev, pri večjih razpešinah pa 600 Din. Pri prijavih za sekanje lesa, ki naj bi se predelal za preprodajo, je določena taksa v privatnih gozdnih parcelah za vsako gozdno parcelo na 30 Din, v državnih, občinskih, vaških in drugih takih gozdovih pa za vsako parcelo na 70 Din.

Pristojbina na ekskontne liste je povišana na 2 Din. V konkurznih zadevah je povišana taksa za vsako

odločbo, vsak nalog ali opomin od 5 Din na 20 Din, za vsak kratki poziv od 1 Din na 2 Din, za vsako uporabljeno polo državnega papirja od 1 Din na 2 Din.

Izpremenjene so tudi zavarovalniške pristojbine. Za polico o zavarovanju za življenje, za rente itd., je določena taksa na 3% od celotne premije, za polico o zavarovanju zoper požar, elementarne nezgode itd. pa na 2% od letne premije. Za pobošnice o plačanih premijah za življenska zavarovanja je določena taksa 20 para za 100 Din. Taksa za pobošnico o prejemu zavarovalnine se ravna po višini zavarovanega zneska ter znaša pri zavarovanem znesku do 5000 Din 1%, do 10.000 dinarjev 1½%, do 100.000 Din 2%, do 500.000 Din 3% in nad 500.000 dinarjev 4%. Za pobošnice o prejemu požarne zavarovalnine ostane še nadalje v veljavi splošno-običajna pobošniška taksa ½%. Za zavarovanje blaga in prtljage je določena taksa na 3% od premijskega plačila.

Za pooblastilo, ako je neomejeno, se poviša taksa na 20 Din, ako je pa omejeno, na 10 Din. V primeru, da je v pooblastilu dogovorjena kakšna nagrada, se vrhu stalne takse plačuje še 1% dogovorjene vsote.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Dalje.)

Beli pesek se nahaja pri Busovači in Tuzli. Beli pesek iz Busovače se porablja v tovarni v Jajcu za izdelavo ferosilicija. V Crni nad Kamnikom v Sloveniji se koplje kaolin v jamah, ki so last delniške družbe Crna-kaolin in ki se uporablja za papirne tovarne in v keramičnih tovarnah za keramične izdelke.

V Mežici v Sloveniji koplje g. Josp leniš glino in sicer letno okrog 250 do 300 vagonov. Največja njegova odjemalca sta Kranjska industrijska družba na Jesenicah in Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani.

Ze poprej smo rekli, da mora naša država raziskati tla v svrhu odkritja dobrih surovin in v zadostni meri za potrebe keramične industrije. Najbolje bi bilo, da bi to delo prevzel novoustanovljeni državni zavod za pospeševanje obrta in industrije. Zavod bi moral angažirati stalno ali privatno kakega slovitega češkega ali nemškega specialista za keramično industrijo, da bi mu dal kemični laboratorij in vse potrebne raziskovalne peči na razpolago. Poleg tega potrebno osobje in kredite za prepoševanje države v svrhu odkritja najdišč in njih proučevanje.

Po prepoševanju, proučitvi in raziskavi države na kemično in na keramično-praktičen način, bi moral strokovnjak urediti zbirke ter ves pažnje vreden material, opisati in pripraviti za fisk, kakor tudi obrazložiti za kako svrhu je vsaka surovina najboljša. Ureditev zbirke je razumeti v tem smislu, da se uredijo vzorci vsega materiala in iz njega izdelanega blaga, da bi se dalo videti, kaj se da iz njega narediti. Istočasno bi bilo treba dati nasvete, kako bi se in kakšne vrste industrija dala na kakem posameznem kraju

osnovati in pod kakšnim pogoji, kakor tudi izdelati načrte za tovarno, proračun stroškov in kalkulacijo blaga. Ves ta material bi bilo treba napisati, a do tiskanja dati vsakemu našemu resnemu podjetniku na razpolago vse potrebne informacije.

11. Naša ležišča bauksita in njih sedanja predelava v aluminijeve preparate ter bodoča predelava v aluminij.

Bauksit je aluminijev hidrat, ki nastaja z razkrajanjem in odvajanjem apnenca v apnenih hribih. Bauksit je dobil svoj naziv vsled svojih ležišč v bližini francoskega mesta Varhbo, kar se čita po latinško bauks. Iz bauksita se dobiva s pomočjo predelave aluminijev oksid in iz njega električnim potom aluminij. Bauksita imamo v naši državi na mnogih krajih. Tovarno, ki izdeluje iz bauksita aluminijev oksid, pa imamo v Ljubljani.

Vsak bauksit ni uporaben, največ samo oni, ki ima najmanj 50% aluminijevega oksida in manj kot 3% silicijeve kisline. Tak bauksit se nahaja v Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Sloveniji ter najbrž tudi v Crni gori.

Bauksitna ležišča so si prisvojile razne domače in tuje družbe in sicer 6 domačih in 6 tujih tvrdk. Najboljša ležišča so v Drnišu, Sinju in na otoku Rabu v Dalmaciji. Med najboljše vrste spada bauksit iz Čitluka pri Mostaru, ker ima 52.5% aluminijevega oksida in izpod 3% silicijeve kisline, in iz Kaluna pri Drnišu s 57% aluminijevega oksida in 1.5% silicijeve kisline. Nova družba »Jugoslovanski bauksit d. d. v Splitu« trdi, da se nahaja na njenih ležiščih do 300.000 vagonov bauksita.

dajalcem tobaka se pa poleg tega odzame tudi pravica prodajanja tobaka.

Naša trgovina preko Soluna. Tekom preteklega tedna je prispelo iz naše države v Solun: 4 vagoni koruze, 2 vagona desk, 2 vagona premoga, 5 vagonov opeke, 1 vagon vrvarskih izdelkov, 1 vagon kož, 2 vagona cementa, 24 vagonov konj, 30 vagonov volov, 17 vagonov ovc, 1 vagon sira in 63 vreč opijuma.

Konkurz zagrebške tvrdke. Nad imovino trgovca Edvarda Spitzerja v Nikoličevi ulici v Zagrebu je otvorjen konkurz. Rok prijave upnikov je odrejen do 25. septembra.

Balkanska banka v konkurzu. »Službene Novine« objavljajo konkurz nad Balkansko banko in pozivajo vse upnike, da v roku desetih tednov prijavijo svoje terjatve.

Industrija.

Nova tekstilna tovarna v Sloveniji. Po inicijativi našega industrijalca gosp. Petra Majdiča iz Celja se je ustanovila nova moderna tekstilna tovarna. Tovarna bo stala v Jaršah pri Kamniku in se je z gradbo poslopja že pričelo. Pri podjetju je poleg domačega kapitala soudeležen tudi čehoslovaški kapital in bodo vodstvo tovarne prevzeli čehoslovaški strokovnjaki. Tovarna bo začela, kakor govorijo, že letos obratovati.

Krupp ustavil delo. Kruppovi plavži v Essenu so 17. t. m. ugasnili. Obrat bohumske družbe je ustavljen. — Nad 20.000 delavcev je brez kruha.

Denarstvo.

Nakup tujih valut za potovanje trgovcev in obrtnikov v inozemstvo. Po obvestilu generalnega inšpektorata ministrstva financ v Beogradu z dne 18. julija 1923, št. 27.876 je odredil finančni minister v svrhu olajšanja nakupnih potovanj trgovcev in obrtnikov v inozemstvo, da sme delegat finančnega ministrstva v Ljubljani dati trgovcem in obrtnikom pooblastilo za nakup tujih plačilnih sredstev pri pooblaščenih bankah do maksimalnega zneska deset tisoč francoskih frankov za eno potovanje. — Trgovci in obrtniki, ki imajo potrebo potovati v inozemstvo, morajo vložiti tozadevno prošnjo na delegacijo preko trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, ki bo opremila prošnjo za nakup deviz s svojim mnenjem ter jo nato predložila finančni delegaciji. — Prošnji je prvikrat priložiti tudi potrdilo o plačanih davkih in vidiran pošni list pa je treba predložiti vsaki prošnji. Zbornica bo vodila o teh prošnjah poseben kontrolnik. Finančni delegat bo nato takoj izdal pooblastilo za nakup inozemskih plačilnih sredstev, na podlagi katerega bodo pooblašcene banke prosilcu prodale zahtevane devize v zmislu predpisov, kakor se je dosedaj izdajalo potnikom pooblastila od generalnega inšpektorata ministrstva financ.

Novo češko notranje posojilo. Češkoslovaška se je pred kratkim pogajala z neko angleško bančno grupo za večje posojilo. Ker pa ji je ta grupa stavila preleške pogoje za to posojilo, je češkoslovaška vlada opustila namer najetja zunanega posojila ter bo razpisala notranje posojilo v znesku poldruga milijarde češkoslovaških kron. Posojilo bi prevzela neka češka bančna skupina.

Carina.

Nova izvozna carinska tarifa. (Nadaljevanje.)

Št.	Predmet	Din
14.	Surove kože, suho ali mokro soljene in položene v apno, z dlako ali brez dlake: 1. Domače živine: a) govedi: aa) surove, mokro soljene in položene v apno, carina za 100 kg	1000
	bb) suhe, carina za 100 kg	1000
	b) telečje: aa) surove, mokro soljene in položene v apno, carina za 100 kg	1000
	bb) suhe, carina za 100 kg	1000
	c) ovčje in kozje, carina za 100 kg	400
	d) jančje in ovnove, carina za 100 kg	400
	e) konjske, carina za 100 kg	400
	2. divjačine brez razlike in kože domačih zajcev; carina za 100 kg	2000

	goveja in telečja koža, izdelana, carina za 100 kg	400
15.	Krpe in odpadki: 1. Volnene, stare in nove in vse krpe in odpadki med katerimi so tudi volnene, car. za 100 kg	600
	2. druge: a) nove in stare, sortirane: aa) lanene in platnene, car. za 100 kg	100
	bb) bombažaste: aaa) bele, carina za 100 kg	20
	bbb) druge	prosto
	b) nove in stare, nesortirane, carina za 100 kg	200

Opomba: Stare volnene krpe in odpadki brez razlike z izjemo pletenin (kakor nogavice, rute, šali itd.), ako se predloži uverenje ministrstva trgovine in industrije, da se ne morejo predelati v državi, plačajo carino po točki 2. a), aa), aaa).

16.	Staro železje, car. za 100 kg	100
17.	Baker, cin in cink stari in njih zmesi, carina za 100 kg	500
18.	Premog	
19.	Sumarski izdelki: 1. koristen les v hlodih: a) od listovih dreves: hrastov, orehov, javorov, jesenov in brezov, nad 30 cm srednjega premera brez oz. na dolgost carina za 100 kg	10
	b) od iglavcev vseh vrst, nad 20 cm srednjega premera in do vključno 6 m dolžine, carina za 100 kg	30
	c) drugo drevo	prosto
	2. Predelan les brez razlike, z izjemo železniških pragov in hrastov, specialno izdelanih	prosto
	3. Bukovi in železniški pragoi, impregnirani ali neimpregnirani, car. za kom.	2
	4. Hraslovi specialni izdelki (hraslovi železniški pragi nad 270 cm dolgi) carina za komad	15
	Kostanjevi koli 15—25 cm srednjega premera in 7 do 15 m dolžine, carine	prosti
	Hraslovi železniški pragi vseh vrst plačajo izvozno carino 25%.	

Vsak izvoznik pragov je dolžan od prijavljene in pripravljene količine pragov za izvoz v naprej oddati državi na račun izvozne carine 25%, t. j. 3 pragi so prosti za izvoz, a vsaki četrti se mora oddati državi in to vse natovaljeno v vagona na železniški postaji, kjer se vrši nakladanje za izvoz.

Opomba: Prepovedan je izvoz kostanjevega lesa, predelanega in nepredelanega — z izjemo kostanjevih palic, surovih in predelanih in kostanjevih stebel od 15 do 25 cm širine in 7 do 15 m dolžine — in hrastovih hlodov od 20 do 30 cm srednjega premera.

(Dalje sledi.)
Carinjenje imitirane jelenje kože kot luksuznega blaga. Finančno ministrstvo je rešilo, da se odslej carini imitirana jelenja koža kot luksuzno blago.

Mednarodna carinska konferenca se vrši letos dne 15. oktobra v Barceloni. Na tej konferenci bodo zastopane vse države po enem delegatu in po izvedencih.

Promet.

Okrožnica ravnateljstva južne železnice. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrsnega lesa v vozovnih nakladah na naslov »Trboveljska premogokopna družba« za postajo »Hrastnik« je zopet dovoljeno. Medpotne zadržane pošiljke se istečejo. Nadalje se dovoljuje, da iztečejo vse zadržane pošiljke za navedeno družbo za postajo Trbovlje, Zagorje, Laško in Rajhenburg. Novo sprejemanje pošiljk za zadnje štiri navedene postaje ostane še nadalje ukinjeno.

Gradba telefonskih linij. Ministrstvo pošt in telegrafov je izdelalo projekt za nove mednarodne telegrafsko-telefonske linije, ki se imajo zgraditi v letu 1923 leta. Od teh linij so najvažnejše sledeče: Beograd čez Subotico v Budimpešto in Prago, potem linija Paračin - Niš - Caribrod - Zofija - Carigrad, nadalje linije z Rumunijo in to: Novi Sad - Novi Bečej, posebna linija Pančevo - Bijela Crkva in Beograd - Paračin - Zaječar. Telefonske linije gredo v isti smeri. Del potrebnega materiala je dobavljen iz Nemčije na račun reparacij in se ministrstvo nada, da bo mo-

Izvoz in uvoz.

Uvoz ameriške živine na Dunaj. Kakor poročajo z Dunaja, je dunajska tvrdka Laborsky in Komp. začela pregovore v svrhu uvoza žive živine ameriškega izvora v Avstrijo. Gre za organizacijo v širokem obsegu rednih transportov živine iz Zedinjenih držav in Argentinije v Avstrijo. Ne glede na velike prevozne stroške, se pričakuje da bo ameriško blago na dunajskem tržišču vendar mnogo cenejše, kakor je domače blago.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Prepoved prodaje vžgalic inozemskega izvora. Da obvarujemo trgovske kroge pred event. neprilicami in izgubami, opozarjamo na razpis uprave drž. monopolov, odelenje prodaje v Beogradu z dne 21. julija 1923, pr. br. 22.287, glasom katerega se morajo razprodati vse v državi se nahajajoče vžgalice, katere niso dobavljene od domačih tovarn, tedaj inozemskega izvora, najdalje do 31. decembra 1923. Pri komur se najde dne 1. januarja 1924 ali pozneje vžgalice, ki niso domačega izvora, se le-te brez vsake odškodnine zaplenijo, lastnika se pa kaznuje kot lihotapca po obstoječih predpisih. Pro-

Indigo-papir

THE REX CO., LJUBLJANA.

iz-
taks-
za tele-
antefovio od

glo v najkrajšem času izročiti vse naj-potrebnejše linije javnemu prometu.

Posetni vlak Ljubljana - Praga - Ljubljana organizira Urad Ljubljanskega veleesejma. Izlet bi se vršil letos v prvi polovici septembra, tako da udeleženci obiščejo praški jesenski veleesejem. Po jugoslaviji in Avstriji bi bila polovična vožnja, po ozemlju Čehoslovaške republike pa za 33% znižana. Za polne olajšave, prenočišča in prehrano bo poskrbljeno. Prosimo posebno Trgovske in obrtniške zbornice ter druga strokovna združenja naše države, da opozarjajo v svojem okolišju na ta izlet hrgovce, obrtnike in industrialce. Kdor želi sodelovati, naj se prijavi Uradu Ljubljanskega veleesejma v Ljubljani.

Sprememba voznega reda na progi Trbiž - Jesenice. Pričenši s 1. avgustom l. l. izošlane na progi Trbiž - Jesenice vlak štev. 931, ki odhaja iz Trbiža ob 15.30, dospe v Kranjsko goro ob 16.16, odpelje iz Kranjske gore ob 17. uri ter dospe na Jesenice ob 18. uri. Mesto tega vlaka vozi pričeni z istim dnevom na isti progi dnevno redno vlak štev. 933, kateri bo imel na Jesenicah priključek na vlak štev. 4216, ki odpelje ob 17.50 v Bistrico Boh. jezero. Vlak 933 odpelje iz Trbiža ob 14.57, dospe v Kranjsko goro ob 16. uri, odpelje iz Kranjske gore ob 16.36 ter dospe na Jesenice ob 17.37. S tem se vpostavi zveza z Bohinjem.

Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja, da otvori v nedeljo dne 29. julija t. l. avtomobilni promet med Novim mestom (kolodvor) in Brežicami (kolodvor). Odhod iz Brežic (kolodvor) po 7. uri, prihod v Novo mesto ob 9.30; odhod iz Novega mesta (kolodvor) ob 15.45, prihod v Brežice (kolodvor) ob 18. uri.

Razno.

Prihodnji sestanek finančnega odbora. Dne 25. avgusta se bo sestel finančni odbor, da prične razpravo o finančnem zakonu za leto 1923/1924. Nato pride ta na vrsto davčni zakon in zakon o izpremembah in dopolnilih zakona o trošarini. Istočasno bo finančni odbor razpravljati tudi o dvanajstih za oktober.

Upravno sodišče je že začelo s svojim poslovanjem. Vendar ni nastopilo svojo službo še vse novoimenovano osebje.

Glavna skupščina jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani. V dnevi od 4. do 6. avgusta se snidejo v Ljubljani reprezentanti jugoslovenskega tiska, da razpravljajo o važnih stanovskih vprašanjih. Kot gosti pridejo v Ljubljano tudi delegati češkoslovaškega časopisa. Ljubljanski novinarji jim morajo preskrbeli prenočišča. Zato se obrača pripravljani odbor ponovno na gostoljubno ljubljansko prebivalstvo s prošnjo, naj mu odstopi za ta čas razpoložljive sobe (ali vsaj postelje) proti plačilu. Prijave je naslovili na naslov: Anton Zobec, tiskovni referent pokrajinske uprave.

Spored kongresa jugoslovenskega učiteljskega v Ljubljani. Zborovanja bodo trajala tri dni. V nedeljo, dne 5. avgusta, se vrši ob 8. uri dopoldne v meslini posvetovalnici na magistratu seja glavnega odbora Udruženja jugoslovenskega učiteljskega, v katerem so poleg beogradskega vodstva tudi po trije zastopniki pokrajin in sicer iz Hrvatske, Slovenije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Črne gore in poverjeništa iz Srbije. Popoldne istega dne se vrši zborovanje glavnega odbora in delegatov vseh pokrajinskih sekcij Udruženja, na katerem bodo navzoči vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev in po en delegat od vsakega društva. To bo torej delegacija, na kateri bodo delegati iz

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA
ima stalno v zalogi vsako množino
Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

vse države. Delegacija bo zborovala v veliki dvorani hotela Union. V ponedeljek, 6. avgusta se vrši v veliki dvorani hotela Union ob 8. uri III. državna učiteljska skupščina Udruženja jugoslovenskega učiteljskega. Skupščina bo zborovala ves dan. Na skupščini se bodo reševala organizacijska, notranja vprašanja UJU za celo državo. V torek, dne 7. avgusta, se vrši ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union II. kongres Udruženja jugoslovenskega učiteljskega. Prvi kongres se je vršil leta 1920 v Beogradu, ob ustanovitvi UJU. Kongresi se vrše vsako tretje leto, državne učiteljske skupščine pa redno vsako leto.

Semenj v Krašnji. Županstvo iz Krašnje naznanja, da se bo vršil tam letni semenj v soboto, dne 4. avgusta l. l.

Sporazum med Poljsko in Turčijo. V Losani je bila dne 23. t. m. podpisana važna pogodba med Turčijo in Poljsko. Pogodba, ki je politično - trgovinskega značaja, vsebuje 4 glavne točke in sicer: prva točka ustanavlja med obema državama neprekršljivi mir in večno prijateljstvo, druga ureja diplomatske in konzularne odnose, tretja točka ureja trgovinske zveze, četrta odloča modalitete ratifikacije.

XV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, C. S. R., dne 21. jul. 1923. Naš zastopnik je prepotoval ves okoliš in nam poroča sledeče: Ob Ogri se je ohranilo dosedanje dobro stanje - le nekateri kraji so izvzeli. V dolinah ob česki sumarski okolici se je hmeljeva rastlina nepričakovano izboljšala, nasadi so tu lepo zeleni, so brez mrčesa in obljubujejo, da bodo dali normalno množino, četudi manj kot minulo leto. Slabi nasadi so tu v manjšini. Okolica Horosedel in Herrensorf in vsa zgornja dolina ob Goldbachu se je izdatno poslabšala. V spodnji dolini Goldbacha je stanje nekoliko boljše. V obče se lahko reče, da je hmelj v rasti napredoval, vendar pa se je upanje na normalno letino zelo poslabšalo. Mnogo tisoč rastlin usahuje in je že usahnilo. Mrčes se je sedaj lotil vrhov. Če ne bo kmalu izdatnega dežja, potem bo naša letina prav pičila. Lani smo pridelali

84.000 stofov à 50 kg, letos pa bomo komaj polovico tega pridelali - in to le pri najugodnejšem vremenu. Pri vsem tem pa bode merodajno vreme prihodnjih 14 dni. Na hmeljskem trgu je nastalo bolj mirno in cene so se za 200 č. K. zmanjšale. Če pa vročine ne bode konca in če ne pride izdaten dež, se bo vsa kupčija zopet oživela, ker so zaloge že zelo pičle in ker hmeljarji ne silijo k prodaji. Dvema velehmeljarskima se je v predprodaji z a m a n ponujalo 3000 čK za 50 kg (1 čK = 2.83 Din = 11.32 j. K, torej 1 kg po 679.2 j. K).

Savez hmeljarskih društev.

„PEKATETE“, najcenejše testenine.

To potrjujejo vse gospodinje, ki so napravile s tem, da so skuhale obenem te in druge. »Pekatete« so se vedno zelo nakuhale.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza 26. julija. Novi Sad, 26. julija. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica bačka, 76-77 kg, 2-3%, ponudba 392, bačka 78-80 kg, dupikat kasa, 4 vag. 362½, 78-80 kg, 2%, paritel Sivak, dupikat kasa 5 vag. 375, bačka 78-79 kg, 1 vag. 367½, banatska, 78-79 kg, 2-3%, ponudba 362½, srbijanska, 78-79 kg, 2%, paritela Beograd, ponudba 355, srbijanska, 78-79 kg, 2%, paritela Obrenovac, ponudba 350, ovas bački stari, 1 vag. 315, koruza bačka 10 vag. 285-288½, moka bačka »0« 3 vag. 595, »6« 3 vag. 430-450, »6½« 4 vagone 420, otrobi bački (vreče, papir) 1 vag. 155, iste (vreče, jula) za september ponudba 152½. Tendence mlačna.

BANCA ADRIATICA TRIESTE

Objava.

Na občnem zboru delničarjev, ki se je vršil 14. julija 1923, se je na podstavi odobritve bilanc za poslovna leta 1921 in 1922 in na poročilo upravnega odbora, da so pasiva obsorbirala družbeno glavnico, sklenila obnova glavnice do Lir 15.000.000.— po tom emisije 75.000 komadov novih delnic v nominalni vrednosti po Lir 200.— s pravico participacije na dobičku od 1. januarja 1924 naprej. Te delnice se dajo v svrhu opcije na razpolago starim delničarjem v razmerju ene nove za eno staro delnico, katero posedujejo in sicer proti plačilu Lir 200.— za vsako novo delnico.

V smislu gornjega sklepa občnega zbora, ki je postal pravomočen z odobritvijo od strani vlade, opozarjajo se gg. delničarji zavoda Banca Adriatica Trieste, ki se hočejo poslužiti podeljene jim pravice na subskripcijo novih delnic, da se morajo te pravice poslužiti do všt ev š i 4. (č e t r t e g a) a v g u s t a t. l. Svoje stare delnice morajo z lastnoročno podpisanim popisom delnic v dveh izvodih predložiti pri

sedežu Banca Adriatica Trieste, via S. Nicolò št. 9 in pri njenih podružnicah v Zadru in Opatiji ali pri Jadranski banki v Beogradu in njenih podružnicah Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik in Zagreb ali pri Adriatische Bank na Dunaju.

Obenem morajo za vsako delnico, ki jo hočejo subskribirati, vplačati iznos od Lir 200.— (dvesto). Proti predložitvi delnic na gornji način in proti omenjenemu vplačilu se jim bo izročilo začasno potrdilo (medjutomnica) za nove delnice, ki jih bodo subskribirali v smislu gori omenjenega sklepa občnega zbora. To začasno potrdilo se jim bo svoječasno zamenjalo za delnice, glaseče na prinosca.

Stare delnice, ki se bodo predložile v svrhu izvršitve opsijske pravice, se bodo odvzele in uničile, ter zamenjale z začasnim potrdilom za subskribirane nove delnice, kakor tudi z bonom, na temelju katerega se bodo mogle pri gori navedenih subskripcijskih mestih brezplačno prevzeti delnice Jadranske banke a. d. Beograd s kuponom za leto 1923 v razmerju ene delnice Jadranske banke Beograd za eno staro delnico Banca Adriatica Trieste, in sicer od 15. do 31. avg. t. l.

Oni delničarji Banca Adriatica Trieste, ki se ne nameravajo poslužiti opsijske pravice, morajo predložiti svoje stare delnice z lastnoročno podpisanim popisom delnic v dveh izvodih do všt ev š i 4. (č e t r t e g a) a v g u s t a t. l. Stare delnice, ki se bodo predložile, se bodo odvzele in uničile, ter zamenjale z bonom, na temelju katerega se bodo mogle pri gori navedenih subskripcijskih mestih brezplačno prevzeti delnice Jadranske banke a. d. Beograd s kuponom za leto 1923 v razmerju ene delnice Jadranske banke Beograd za eno staro delnico Banca Adriatica Trieste, in sicer od 5. do 31. avgusta t. l.

Trst, dne 22. julija 1923.

UPRAVNI ODBOR
BANCA ADRIATICA TRIESTE.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezanine, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelododov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.

PETROLEJ
BENCIN
AUTO - OLJE
NAFTA

BENCOL

CILINDER - OLJA
STROJNA IN
MAZILNA - OLJA
TOVOTNA MAST

dvojno rafiniran, vodeno čisti — nudi najceneje — v vsaki množini od 50 kg naprej

ZORA d. z. o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 33

Bencol je najcenejše sredstvo za pogon bencin-motorjev in avtomobilov; prepričajte se sami in naročite takoj!

ŠTAMPILJE
vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15

Alojz Drofenik
Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno.
Na debelo.

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlseisen)
nasproti križanske cerkve.

Veletgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno žganje,
moko

in dežeine pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, masi, vsa-
popravila in v ožnja. Le prvovrsno-
blago in delo po solidnih cenah nudijo
Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Trgovski lokal

v sredini me-
sta v zelo
dobrem kra-
ju se odda.
Pismene ponudbe na upravo
„Trgovskega lista“ pod šifro
„LOKAL“.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit,
koks za kovače ter livarne, bencin in
amerikanski petrolej vedno v zalogi.

Čilski soliter,

žveplo in modra galica.

Tiskarna „Merkur“ Ljubljana, Simon Gregorčičeva ulica 15.
se priporoča za naročila vseh tiskarskih del!

Obrtna banka v Ljubljani, Kongresni trg 4

Vabilo na PODPISOVANJE DELNIC III. emisija delnic.

Izvršuje sklep občnega zbora delničarjev Obrtne banke v Ljubljani z dne 18. aprila 1922, sklenil je v to pooblaščenim upravnim svetom na temelju odobrenja ministrstva za trgovino in industrijo, št. VI. 3417 ddo 30. junija 1923, provesti zvišanje glavnice

od Din 1,250.000.—

na Din 2,000.000.—

z izdajo 15.000 novih delnic po nominalnih Din 50.— v skupnem znesku Din 750.000.— pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na vsaki dve stari delnici eno novo po kurzu Din 50.—, prištevši Din 7.50 za stroške in obresti za komad. Plašči starih delnic se imajo pri podpisovanju predložiti v svrhu odkolekovanja.

2. Ostalih 2.500 delnic je na razpolago delničarjem oziroma novim subskribentom po tečaju Din 55.—, prištevši Din 7.50 za stroške.

3. Delnice participirajo s polovico kupona na čistem dobičku za leto 1923.—

4. Subskripcija se vrši v času od 15. julija do 15. avgusta 1923 pri Obrtni banki v Ljubljani in njeni podružnici v Ljutomeru ter pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj, Brežicah in Kranju.

5. Kurzni dobiček, ki nastane iz izdaje novih delnic, se po odbitku vseh stroškov in pristojbin pripiše rezervnemu zakladu.

6. Pravico do repartitije si pridržuje upravni svet in se za nedodeljene delnice vplačani zneski vrnejo s 6% obrestmi.

7. Za uspeh te emisije jamči posebni sindikat.

Upravni svet Obrtne banke v Ljubljani.